

SAMEN MET VRIJWILLIGERS EN HET SOCIAAL TEAM

Wijkmanager Robert Saris en uitvoerder Erwin Schut over de klussendienst
Mensen worden heel erg blij van een opgeruimde tuin

Het idee achter de klussendienst is sterk door zijn eenvoud. Je hebt mensen die hun tuin niet goed meer kunnen onderhouden en je hebt mensen die hun handen uit de mouwen willen steken voor iemand uit de buurt. Het sociaal team in Colmschate Zuid kwam beide groepen mensen in de wijk tegen en besloot ze aan elkaar te koppelen. Het Groenbedrijf kwam erbij met kennis en materiaal en zo werd de klussendienst geboren. Uitvoerder Erwin Schut: 'Mensen worden heel erg blij als hun tuin er weer netjes bijligt.'

De signalen over achterstallig tuinonderhoud kwamen terecht bij het sociaal team van Colmschate Zuid. Zij gingen met wijkmanager Robert Saris op zoek naar een oplossing. 'Het gaat om kwetsbare mensen voor wie zo'n tuin te veel wordt. Vaak ouderen, mensen met een beperking of weinig financiële middelen. Het Groenbedrijf was enthousiast om samen te werken en dat leverde direct resultaat op. Vanaf april reed hun bus met materiaal en een medewerker iedere vrijdagochtend naar Verbindingscentrum De Fontein om drie vrijwilligers op te halen. Iedere week werd een tuintje opgeknapt; snoeien, heg knippen, onkruid vrijmaken of struikjes weghalen. De laatste jaren zie ik bij medewerkers van het Groenbedrijf veel ruimte en een echte wens om met inwoners samen te werken. Daarin heeft een enorme verbetering plaatsgevonden.'

Erwin Schut vindt de klussendienst een mooi middel om mensen uit hun isolement te halen. 'Als we komen staan de koffie en cake al klaar. Het geeft mensen een warm gevoel dat ze er niet alleen voor staan en het lucht vaak enorm op dat er opgeruimd wordt. Voor het sociaal team is het een mooie manier om met mensen in gesprek te komen en de gordijnen open te krijgen. Na vier vrijdagen tuintjes opknappen, werken de vrijwilligers iedere vijfde vrijdag in het openbaar groen. Op die manier geven we echt inhoud aan wederkerigheid.'

In 2016 werden eenendertig tuintjes opgeknapt.

Medewerkers hebben een echte wens om met inwoners samen te werken.

21 keer uitgerukt met 250 ton zout

SAMEN MET DE STAD

Directeur Jan Jette Donker over de Groenste van Deventer
We vinden elkaar in ludieke en kleinschalige groenprojecten

De mooiste herfstboomverkiezing werd een nek-aan-nek-race tussen de christusdoorn bij woon- en zorgcentrum Humanitas op Keizerslanden en de stokoude veteranen in park Brinkgreven. De eik won met zeventenvijftig stemmen verschil en werd op 18 oktober gehuldigd door de burgemeester. Twee maanden later plantten tweehonderdvijftig mensen hun kerstboom met kluit in het eerste Deventer klimaatbosje aan de Siemelinksweg. Kleine boompjes werden in de fietstas gebracht en kinderen knuffelden hun kerstboom gedag. Directeur Jan Jette Donker kijkt met plezier terug op de projecten die hij in het kader van de Groenste van Deventer organiseerde. 'Met de Groenste van Deventer creëren we een breed en innovatief platform voor spannende en leuke groenprojecten waarbij inwoners, bedrijven en organisaties met elkaar verbonden worden. 2016 was nog maar het begin.'

De Groenste van Deventer is de opvolger van Doen in het Groen dat in combinatie met De Fitste van Deventer in 2015 werd georganiseerd als buitenevenement op sportpark Rielerenk en in Rivierenwijk. Dat was de opvolger van de Dag van het Park dat sinds 2005 georganiseerd werd door de ANWB. Donker vindt dat nu de goede vorm is gevonden om met zoveel mogelijk lokale partijen samen te werken in een reeks van groenprojecten gericht op verschillende groepen inwoners. 'Met de Groenste geven we op een originele manier stimulans aan burgerparticipatie en verder vorm aan duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. De eenvoudige en kleinschalige opzet passen bij ons bedrijf en doen het erg goed in de Deventer samenleving.'

DE GROENSTE VAN DEVENTER IN 2016 EN 2017

- Verkiezing Mooiste Moestuintje;
- Stadshout: hergebruik van snoei- en hakhout;
- Deventer de lucht in: sportief evenement van 21 tot en met 25 juni 2017 in het Worplanstoen in samenhang met de Europese Boomklimpkampioenschappen;
- Vlinderdorpjes: lint van vlinder broed- en woonplaatsen door de stad;
- Groenste idee: hoe maken we de stad schoner en groener?;
- Groenste obstakelrun: sportief evenement, Zandweteringspark;
- Kerstboomrecycle: aanvullen van het eerste Deventer klimaatbos;
- Mooiste Boomverkiezing.

www.groenstevandeventer.nl

SAMEN MET DE GEMEENTE VOOR INWONERS

Marcel Wenker over de eetbare stadshuistuin die het Groenbedrijf aanlegt en onderhoudt
Juist wèl besjes plukken

Met de bouw van het nieuwe stadhuis kon senior adviseur groenbeheer van de gemeente Deventer Marcel Wenker, de kans niet laten liggen om ook de tuin van het stadhuis 100% duurzaam te ontwikkelen. De gemeente koos voor het ontwerp van de eetbare tuin en liet zo'n tweehonderd vierkante meter verdeeld over drie tuinen aanleggen door het Groenbedrijf. Voorman Henrie Jansen en zijn mannen plantten bomen, struiken en bodembedekkers. Van hazelaar tot moerbeï, van akelei tot salie en van rabarber tot maagdenpalm. De tuinen zijn bedoeld om de inwoners van Deventer te laten plukken. Wenker is er regelmatig te vinden en de eerste appeltaarten en pompoensoepen uit eigen tuin zijn al in het Stadhuis geserveerd. 'We zetten een beweging in gang die met de natuur meegaat en verbintenis zoekt met de omgeving.'

2 nieuwe bedrijfswagens waarvan 1 volledig elektrisch

Kinderen knuffelden hun kerstboom gedag

Directeur Jan Jette Donker zag in 2016 het zelfvertrouwen binnen het Groenbedrijf groeien
Bedrijf en medewerkers zijn zelfverzekerder geworden

Voor directeur Jan Jette Donker was 2016 het jaar van de samenwerking en creativiteit. Dat uitte zich in alle lagen van de Deventer samenleving. 'We namen de gemeenteraadsleden mee naar het Worplanstoen en pakten samen met vrijwilligers het tuinonderhoud van kwetsbare bewoners in Colmschate Zuid aan. Met de wethouder fietsten we langs onze werkplekken en alle inwoners van de stad konden kiezen wat de mooiste herfstboom van Deventer moest worden. Duurzaam en zelfverzekerd ondernemen geeft ons veel energie.'

Anders denken en durven

Als professionele en maatschappelijke onderneming staat het Groenbedrijf midden in de samenleving. Donker: 'Sinds de oprichting in 2004 zorgen wij ervoor dat onze medewerkers in de regio Deventer en Salland volwaardig aan de samenleving deelnemen en zich kunnen ontwikkelen. Afgelopen jaar zagen we in ons hele bedrijf de samenwerking toenemen maar ook de creativiteit en het lef groeien. Uitvoerders en voormannen gaan met burgers om tafel om projecten in de wijk af te stemmen en die samen uit te voeren. We zijn echt anders gaan denken en durven ernaar te handelen.'

Lager snoeien

Het Groenbedrijf werkt met een concrete uitvoeringagenda, begroting en taakstelling. Dat zorgt voor focus zodat iedereen weet wat er van hem of haar wordt verwacht. Donker: 'Daarnaast pakken we meer verantwoordelijkheden en kiezen we vaker voor creatieve oplossingen waar mensen op zitten te wachten. Een voorman snoeit de haag bij een bedrijf niet alleen zoals het technisch moet maar vooral zoals de klant het graag wil. Dat was in dit geval lager dan afgesproken omdat de medewerkers in het bedrijf zich dan veiliger voelen.'

Risico's nemen

'We zijn continu in gesprek met onze omgeving, zoeken iedereen op, nemen risico's en doen het vooral samen. Onze kring stakeholders wordt steeds groter en dat vinden we belangrijk. We hebben elkaar hard nodig om Deventer sterk en gezond te houden.'

In dit jaarverslag leest u verhalen die hierover gaan.

SAMEN IN DE KETEN

Hoofd bedrijfsbureau Marcel Goedhart over hergebruik van natuurlijk afval

Gras is het nieuwe goud

De duizend ton gras die Het Groenbedrijf ieder jaar in Deventer maait, werd jarenlang als afval en tegen betaling afgevoerd. Dat moest anders vond hoofd bedrijfsbureau Marcel Goedhart. Hij ging op zoek naar alternatieven en kwam uit bij de pilot Van berm tot bladzijde van de Biomassa Alliantie Oost. De pilot draait om het produceren van karton met gebruik van grasvezels. De eerste fabriek die dit karton produceert zal in 2017 veertigduizend ton sprietjes verwerken waaronder de duizend ton uit Deventer. 'Karton met gras erin heeft een groene zweem. Dat maakt het een bijzonder en herkenbaar product.'

In de Biomassa Alliantie werken achttien partijen de komende zeven jaar aan de pilot. Goedhart: 'Dat is bijzonder omdat de hele keten samenwerkt. Van leveranciers van gras tot vervoerders en producenten van het karton. Alleen door samen te werken krijgen we genoeg volume en kunnen we van natuurlijk afval nieuwe grondstoffen maken. Twee jaar geleden zat deze manier van denken nog niet in ons systeem. Het Groenbedrijf betaalde jaarlijks € 20.000,- om gras af te voeren. Die kosten hebben we straks niet meer.'

Niet al het gras is geschikt om karton van te maken. 'Het gaat om schoon gras dat van dijken of sportvelden komt. We proberen het gras lokaal in te kuilen zodat we ook op vervoer besparen. Het karton kan weer gerecycled worden. Het mooiste zou zijn als we het gras terug zien komen in ons eigen briefpapier.'

WIE DOEN MEE IN DE BIOMASSA ALLIANTIE?

De pilot Van berm tot bladzijde is in mei 2016 van start gegaan. In Oosterbeek tekenden achttien partijen de intentieverklaring om grasachtige biomassa in te zetten als drager voor de productie van karton.

193.000 m² 1 onkruid weggehaald. Dat is ongeveer 22 voetbalvelden.

SAMEN MET UITVOERDERS EN VOORLIEDEN

Managementassistente Medie de Bie en P&O-adviseur Linda Land over de inspiratiesessies

Samen uit je comfortzone komen

Tijdens de eerste inspiratiesessie in maart 2016, kregen uitvoerders de opdracht een bouwwerk van stokken en elastiek te maken. De begeleiders zagen hoe iedereen direct de handen uit de mouwen stak en aan de slag ging. Gewoon gaan en het laten gebeuren; geen overleg, geen evaluatie. Er ontstonden twee bouwwerken die niet op elkaar aansloten maar ook dat werd gefixt. De manier van werken was voor iedereen erg herkenbaar. 'We barsten van de daadkracht. Onze leerpunten zitten in het evalueren en bijstellen.'

Vanuit de nieuwe strategische visie kwamen interne communicatie en samenwerking hoog op de agenda staan. In 2016 was de tijd rijp voor het organiseren van een nieuw soort bijeenkomsten voor de leidinggevenden. Linda Land en Medie De Bie gingen op zoek naar die nieuwe vorm. 'We wilden werken aan de manier waarop we met elkaar omgaan. Niet vaag maar heel concreet. Hoe spreek jij je collega aan, wat doet moppen met je, geven we elkaar wel echt feedback en hebben we eigenlijk niet allemaal behoefte aan meer complimenten?' Die vorm werd gevonden in inspiratiesessies: twee keer per jaar een dagdeel met elkaar aan de slag in een mix van ludiek, inhoudelijk en vitaliteit.

Die combinatie blijkt goed te werken. 'De ene keer beginnen we met briefjes onder de tafel, de andere keer met ballonnen aan de voet. Er volgt altijd een inhoudelijke deel met dat we afsluiten met concrete afspraken. De laatste keer leidde dat ertoe dat de voormannen smartphones kregen en we de complimentencommissie in het leven hebben geroepen. Als afsluiting werd er gekickboks of gekookt. Het is bijzonder om te zien hoe stoere groenmannen zich open en kwetsbaar opstellen.'

DOEL VAN DE INSPIRATIESESSIES

Tijdens de sessies werken medewerkers aan bewust communiceren, elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden en het geven van feedback. De inspiratiesessies leveren een belangrijke bijdrage aan bewustwording, het verhelderen van de realiteit en het aanleren van nieuw gedrag.

Opleidingen: Het Groenbedrijf 498 Sallcon Groen 42

Bloembakken 6.500 liter water gegeven.

34.234 m² bloemenmengsel gezaaid

953 bomen water gegeven

683 ton houtsnippers geproduceerd

Bijzonder om te zien hoe stoere groenmannen zich open opstellen

SAMEN MET LEVERANCIER

Uitvoerder Ronny Lubberts plant twee maanden langer met bladmulch Bosgrond maken van boomblad

In november en december, tijdens de hoogtijdagen van de Deventer Bladactie, zijn drieëntwintig medewerkers van het Groenbedrijf alleen maar bezig met het ruimen van blad. Ze gebruiken bladblazers, veegwagens en trilo's om de 2.350 ton die jaarlijks van de Deventer bomen valt, van de straat te krijgen. Uitvoerder Ronny Lubberts daagde leverancier Groenrecyclebedrijf Van Lenthe uit om van het blad dat zij afvoeren, nieuwe grond te maken met sterkere eigenschappen dan gewone compost. Lubberts: 'In april 2016 vond hij de perfecte combinatie van temperatuur en schimmel. Dat leverde een prachtige bladmulch op die ook echt naar bosgrond ruikt.'

De bladmulch werd voor het eerst op grote schaal gebruikt voor nieuwe aanplant in de wijk Groot Douwel. Lubberts: 'Normaal planten we tot de eerste week van april maar deze planten moesten in mei nog de grond in. De schimmel in de bladmulch zorgt voor extra opname van voeding en het houdt meer vocht vast. Daarom hebben we het in dit project experimenteel gebruikt. We wilden erachter komen of het ons zou helpen om het plantseizoen te verlengen. Het experiment verliep boven verwachting. Na drie maanden leek het of de planten op Groot Douwel al twee jaar oud waren. We weten nu dat we met bladmulch twee maanden langer kunnen planten, van november tot en met mei in plaats van december tot en met april. Dat is niet het enige voordeel van bladmulch. Op de gerecyclede bladmulch groeit geen onkruid waardoor het terrein er altijd verzorgd bijligt en minder onderhoud vergt.'

Geen onkruid, minder onderhoud, goed voor de planten, langer plantseizoen en een gerecycled natuurproduct dat net zoveel kost als compost. Wie kan nog tegen bladmulch zijn? Lubberts: 'Onze opdrachtgevers kennen het product nog niet goed genoeg en zijn om die reden huiverig om het overal in te zetten. Daar gaan we komend jaar verandering in brengen. Het liefst rijden we met vrachtauto's vol blad heen en komen afgeladen met mulch weer terug.'

WAT IS BLADMULCH?

Bladmulch ziet en ruikt als bosgrond. Het bestaat uit gehakselde balderen waar een mineraal aan toegevoegd wordt. Dat mineraal zorgt voor een bodemschimmel die planten helpt bij hun voedselopname. De substantie wordt tot zestig graden verhit zodat onkruidzaden en eikelszaden afsterven.

SAMEN MET DE CRICKETVERENIGING

Uitvoerder Hans Prinsen weet waarom iedereen cricket in Deventer wil spelen Het veld ligt erbij als een biljartlaktentje

Professionele cricketwedstijden kunnen dagen duren. Een wedstrijd van de Sallandse Cricketvereniging op de sportvelden van koninklijke UD neemt met gemak een uur of acht in beslag. Het publiek heeft stretchers bij zich en tussendoor genieten spelers en toeschouwers in de kantine van een high tea.

Het grootste deel van een cricketwedstijd speelt zich af op en rond de wicket. Dit is een kleiachtig stuk grond van 20,12 bij 3,05 meter waar paaltjes op staan, de stumps. Het spel draait erom dat twee teams om de beurt, de kleine houten bails, van de paaltjes gooien. Daarbij spelen de karakteristieke bats en rode bal de hoofdrol.

Het onderhouden en prepareren van een cricketveld is bijna wetenschap. Uitvoerder Hans Prinsen is trots op de nauwe samenwerking die hij met de Sallandse Cricket Club heeft. 'Wij zorgen ervoor dat het veld erbij ligt als een biljartlaktentje. Daarmee voldoet de club aan de eisen voor de internationale ODI-status. Of ze nu uit Pakistan, Denemarken of Engeland komen; iedereen wil op deze mat spelen.'

Het volledige cricketterrein bestaat uit twee voetbalvelden met in het midden de wicket. Prinsen: 'Aan het einde van het voetbalseizoen hebben de twee velden groot onderhoud nodig om ze klaar te stomen voor het cricketseizoen. Daarna moeten we drie of vier keer per week maaien want het cricketgras moet kort zijn, niet langer dan vijftien millimeter. Omdat gras in de zomer wel een centimeter per dag kan groeien, maaien we soms 's morgensvroeg of op zondag, vlak voor de wedstrijd. We moeten het veld strak op een lengte houden. Gras krijgt stress als het steeds op verschillende lengtes gemaaid wordt.'

De wickets worden door de vereniging zelf onderhouden. Prinsen: 'Vroeger gebruikten ze kokosmatten maar deze kleiwickets zijn vermengd met graswortels en daardoor het summum van traditie en kwaliteit. Het kost een paar uur per dag om ze in goede conditie te krijgen. Dan is het niet de bedoeling dat wij daar met een maaimachine de kanten vanaf rijden. Onze samenwerking komt nauw en zit in kleine dingen.'

Dat leverde een prachtige bladmulch op die ook echt naar bosgrond ruikt

Gras krijgt stress als het steeds op verschillende lengtes gemaaid wordt

SAMEN MET HET SPORTBEDRIJF EN BUURTBEWONERS

Werkvoorbereider Frank van den Tweel over de herinrichting van speelplekken

Bewoners weten beter waar we een zwerfkei moeten plaatsen

Drieëntwintig van de driehonderdtachtig speelplekken in Deventer waren in 2016 aan het einde van hun latijn. De gemeenteraad besloot dat de plekken opnieuw ingericht moesten worden. Deze keer niet met schommels en wipkippen maar met boomstammen, wilgenhutjes en oude rioolpijpen. Buurtbewoners konden stemmen over de inrichting. Frank van den Tweel vormde met collega's en Het Sportbedrijf een werkgroep om ervoor te zorgen dat de oude speeltoestellen vervangen werden door nieuwe natuurlijke speeltoestellen. 'Het was een ontdekkingsreis.'

De werkgroep bracht de drieëntwintig speelplaatsen in beeld. Van den Tweel: 'We wilden weten hoe de speelplaatsen erbij lagen en of ze uit konden groeien tot ontmoetingsplaats in de buurt. Daarbij hielp het enorm dat onze keurmeester speeltoestellen Bauke de Vries alle terreinen op zijn duimpje kent. We hebben per speelplek gekeken wat we daar konden plaatsen. Op een ondergrond van boomschors is het bijvoorbeeld niet handig om een pingpongtafel te zetten. Dat levert te veel blessures op.'

De voorstellen van de werkgroep werden per speelplek bekend gemaakt op de website ditwilikindeventer.nl. Bij iedere speelplek kwam een bord te staan waardoor buurtbewoners wisten dat ze konden stemmen. Na het sluiten van de stembussen kwamen de mannen van Het Groenbedrijf om de speelplekken opnieuw in te richten. 'Tijdens het uitvoerende werk hebben we veel rekening gehouden met wensen van bewoners. Zij weten vaak beter waar we een zwerfkei of boomstam het best kunnen plaatsen of hoe we de voetbaldoeltes neer moeten zetten. De klimboom die het zicht van een oudere bewoner zou belemmeren, hebben we een paar meter verder gelegd.' Twee plaatsen zijn zonder speelaanleidingen als openbaar groen ingericht omdat er geen stemmen uitgebracht werden. Totaal hebben honderdvijfentwintig mensen een stem uitgebracht. 'Bewoners zijn echt mee gaan denken over de inrichting van hun buurt.'

SAMENWERKEN MET DE GEMEENTE DEVENTER

Uitvoerder Bart Kroeze over het nieuwe strategische boombeleid

We gaan doen waar de boom behoefte aan heeft

Alle 67.000 bomen die in Deventer geregistreerd staan, werden afgelopen jaren een keer per zes jaar gezien en gesnoeid door een boomverzorgers van het Groenbedrijf. Iedere boom kreeg min of meer dezelfde behandeling. Het ene jaar kwamen veel dunne en kleine bomen aan de beurt, het andere jaar juist grote en dikke. Uitvoerder Bart Kroeze wilde meer maatwerk leveren in het beheer van de Deventer boomstand en haalde het plan Strategisch Bomenbeheer. In huis 'We gaan het geld dat voor snoeien bedoeld is inzetten waar het echt nodig is.'

Om de nieuwe aanpak uit te proberen begon Kroeze met zijn mannen een pilot in de wijk Borgele. 'In dit gebied staan vijfhonderdertig bomen. 'We hebben per boom geïnventariseerd welk onderhoud nodig was. Aan de helft van de bomen moest iets gebeuren, de andere helft stond er prima bij. Als we die conclusie doortrekken naar het hele Deventer bomenbestand, betekent het dat we iedere boom een keer per drie jaar kunnen controleren. Alleen als het nodig is snoeien we of nemen een andere maatregel.' Kroeze wilde zeker weten dat het onderhoud nog steeds uitgevoerd wordt conform het Handboek Bomen. 'In deze pilot hebben we de lat zo hoog mogelijk gelegd door gebruik te maken van de Resultaatmeter van het Norminstituut Bomen. Deze nieuwe manier van werken is ook toepasbaar op andere werkgebieden zoals verkeersborden en bosplantsoen. Zo ontwikkelen we een breed strategisch groenbeleid op basis van feiten en argumenten. Daarin gaan we ook de beleving en vragen van inwoners een plaats geven.'

Het elektraverbruik is in 2016 gedaald met 5.845 kWh ten opzichte van 2015. Met de zonnepanelen hebben we 42.416 kWh teruggeleverd aan het net.

HOE ZIET HET NIEUWE STRATEGISCHE BOMENBEHEER ERUIT? Volgens de methode van Bomenwacht Nederland worden bij het onderhoud van bomen vier stappen doorlopen: inventarisatie, besluitvorming, voorbereiding en uitvoering. Samen met de opdrachtgever bekijken we op basis van feiten en argumenten welke maatregel per boom nodig is. Met de Resultaatmeter van het Norminstituut Bomen controleren we door blinde steekproeven of het werk is uitgevoerd conform het Handboek Bomen. Bij onvoldoende scores moeten we het werk overdoen. Door deze aanpak zien we iedere boom niet een keer per zes jaar maar iedere drie jaar.

VTA We hebben 10.407 bomen gecontroleerd op veiligheid

1,8 km haag aangeplant

Bewoners zijn echt mee gaan denken over de inrichting van hun buurt

